

การศึกษาสภาพปัจจัยในการสอนที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรีราชา

A study of teaching conditions which related wit Happy Learning of the students,
Southeast Bangkok College Education Center – Technosriracha

ดร.เฉลิมวิทย์ ฉิมตระกูล¹

¹บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์

E-mail address: drwit777@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสภาพที่เป็นอยู่จริงของปัจจัยในการสอน ระดับการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนักศึกษาศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรีราชา เรียนรู้อย่างมีความสุข ผลการวิจัยสภาพปัจจัยในการสอนด้านต่าง ๆ ที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน พบว่า ด้านอาจารย์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสิ่งสนับสนุน และด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยสภาพปัจจัยในการสอนด้านอาจารย์ ที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุดคือ อาจารย์ต้องตรงต่อเวลา อาจารย์มีบุคลิกภาพดีและแต่งกายเหมาะสม มีอารมณ์ดีและยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นมากที่สุดได้แก่ มีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอและมีสภาพพร้อมใช้งาน รองลงมาได้แก่ มีห้องเรียน และห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและพร้อมใช้งาน และมีทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุน ที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การที่วิทยาลัยจัดแหล่งศึกษาให้ความรู้แก่นักเรียน ทำให้วิทยาลัยมีแหล่งความรู้เรื่องนั้น ๆ โดยตรง สร้างความสนใจและอยากเรียนให้แก่ศึกษามากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สภาพปัจจัยในการสอน, การเรียนรู้อย่างมีความสุข

Abstract

The objective of this paper was aimed to examine the teaching factors in the realistic context and the level of happiness in learning of the students of Southeast Bangkok College Student Education Center – Technology Sriracha. Results showed that lecturers recorded the highest mean, followed by teaching support, and third was the instructional process. Considering the lecturer's condition, respondents prioritized scoring on lecturer's punctuality, followed by lecturer's good personality and third was lecturers' appropriate grooming, good-tempered and smiling. On the instructional process, respondents prioritized scoring on the adequate number of available seats and tables, followed by the ready-to-use and modern classrooms and laboratories, and third on the scholarships available for students. As for the teaching

support, respondents gave emphasis on the availability of the learning sources and where students can acquire specific knowledge directly in order to direct attention of the students.

Keywords: Teaching Conditions, Happy Learning

บทนำ

การศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุยเดชมหาราชว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน แต่ละคนเป็นสำคัญผลการศึกษาอบรมในวันนี้ จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า”

การศึกษาไทยที่ผ่านมานั้นจัดได้ว่าเป็นความล้มเหลวและเป็นภาวะวิกฤตทางการศึกษาของประเทศ คือ เป็นลักษณะของการเน้นเนื้อหาวิชาการมากกว่าตัวผู้เรียน เนื้อหาของการเรียนเป็นเรื่องไกลตัวไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนและสังคมไม่นึกถึงการพัฒนาความสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ลักษณะการเรียนการสอนไม่เน้นเรื่องการเรียนรู้ แต่จะเน้นในลักษณะให้ผู้เรียนท่องจำ ไม่สอนให้เด็กคิด วิเคราะห์หรือค้นคว้าด้วยตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เด็กไทยไม่รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลทำให้ขาดศักยภาพในการแข่งขันกับสังคมโลก ซึ่งลักษณะที่กล่าวมานั้น เป็นการจัดระบบการศึกษาที่ล้าสมัย ไม่สร้างพลังทางสติปัญญาให้คนไทยอย่างเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ เป็นเหตุให้ชาติอ่อนแอทางปัญญา และเป็นระบบการศึกษา ที่ก่อความทุกข์ยากให้แก่ผู้คนทั้งประเทศ การเรียนเป็นความทุกข์ เพราะการเรียนยาก ไม่สนุก น่าเบื่อ ทำให้คนเกลียดการศึกษา เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนไม่สอดคล้องกับ

ความจริงในชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กจำใจต้องเรียนรู้สิ่งที่เป็นเรื่องไกลตัว ต้องสร้างจินตนาการด้วยความยากลำบากและมีความทุกข์เพราะต้องท่องจำ ตลอดเวลาความทุกข์จากการเรียนทำให้เด็กมีเจตคติต่อการเรียนไปในทางลบมองว่าการเรียนไม่ใช่เรื่องสนุก ไม่มีความสุข ไม่น่าเรียน และยิ่งสอนซ้ำในทุกระดับเน้นเฉพาะความจำก็ยิ่งเพิ่มความเครียดให้เด็กมากขึ้นจนเกิดวิกฤตเกี่ยวกับผู้เรียนและนับวันปัญหาเหล่านั้นจะรุนแรงยิ่งขึ้น ทำให้เด็กและเยาวชนในวัยเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง หนีเรียน ดิตยาเสพติด เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน เป็นโสเภณีเด็ก มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันเหมาะสม ขาดคุณธรรมจริยธรรม และผลการเรียนตกต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม ดังนั้นจึงควรที่จะปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนใหม่ จากการเรียนรู้แบบเคร่งเครียดมีความทุกข์มาเป็นการเรียนรู้ที่สนุกสนาน การแสดงออกถึงความสามารถของผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนซึ่งเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รักการเรียนและอยากเรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนจะต้องวางแผนหรือจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นการลดปัญหาดังกล่าว

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้อย่างมีความสุขว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ เรียนในสิ่งที่อยากเรียนซึ่งทำให้เด็กมีอารมณ์ดีไม่ก้าวร้าวสามารถพัฒนาสติปัญญาได้เร็วกว่า

การเรียนรู้ในสภาพที่เคร่งเครียด ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional quotient: E.Q.) มีส่วนส่งเสริมให้คนประสบความสำเร็จได้มากกว่าความสามารถทางสติปัญญา (Intelligence quotient: I.Q.) ดังนั้นการศึกษาไทยต้องเป็นการศึกษาที่จัดแล้ว ผู้เรียนต้องมีความสุขในการเรียนรู้ เมื่อไรก็ตามที่ผู้เรียน โดยเฉพาะเด็ก ๆ ไม่มีความสุขในการเรียนรู้แล้วหวังจะให้เด็กเก่งนั้นเป็นไปได้ ความรู้ทางสมองกับการศึกษาบอกว่า เมื่อมีความเครียดจะไม่เกิดสติปัญญา สมองจะมีการหลั่งสารฮอร์โมนที่ปิดกั้นการเรียนรู้

ศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรีราชา เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีปณิธานอย่างแน่วแน่ ในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีสมรรถนะสูงระดับสากล โดยเฉพาะในศาสตร์ที่วิทยาลัยเปิดดำเนินการเรียนการสอน วิทยาลัยจะพัฒนาขีดความสามารถของคณาจารย์ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การวิจัยและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงแก่ประชาชน และศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรีราชา ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิตรับใช้สังคมและประเทศชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะแนวทางการจัดการเรียนการสอน และเทคนิคการสอนของครูผู้สอนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพที่เป็นอยู่จริงของปัจจัยในการสอน ที่ทำให้นักศึกษาศูนย์การศึกษา วิทยาลัย

เซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรีราชา เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

2. เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรีราชา

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการเรียนรู้ (Learning)

กู๊ด (สุชา จันทร์เอม, 2533: 151; อ้างอิงจาก Good, 1956) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงในการตอบสนอง

ฮิลการ์ด และเบาเวอร์ (Hilgard and Bower. 1975: 11) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า “การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอันเป็นผลมาจากการฝึกฝนและประสบการณ์”

บารอน (สุนีย์ ชีรดากร, 2542 : 123; อ้างอิงจาก Baron, 1998) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือศักยภาพของพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการประสบการณ์

สุนน อมรวิวัฒน์ (2542: 1) กล่าวว่า การเรียนรู้คือกระบวนการที่ผลลัพธ์ทั้งหมดของมนุษย์คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งเร้าเกิดธาตุรู้ (รู้สึก หมายถึง รู้เกิด รู้แจ้ง) และมีการกระทำโต้ตอบฝึกฝนอบรมตนเองหรือโดยกัลยาณมิตรจนประจักษ์ผลเกิดคุณภาวะ (ความรู้และความดี) สมรรถภาวะ (ความสามารถ)

วีระ พลอยครบุรี (2543: 85) ได้ให้ความหมายคำว่า การเรียนรู้ว่า หมายถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติ

แนวคิด และพฤติกรรมอันเนื่องมาจากได้รับประสบการณ์ ซึ่งควรเป็นการปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

จากทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การเรียนรู้หมายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการได้รับการฝึกอบรมและประสบการณ์อันเป็นเหตุให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนไปค่อนข้างถาวร

ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้

ไวทรูบา และไรท์ (สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2541: 14; อ้างอิงจาก Wotruba and Wright, 1975) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ มีดังนี้คือ ทักษะคิดของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต วิธีสอน บุคลิกภาพของอาจารย์ บรรยากาศในห้องเรียน อุปกรณ์การสอน และทัศนคติของอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

เฉลา ประเสริฐสังข์ (ม.ป.ป. : 188) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนได้ดีที่สุด

ความพร้อม (Readiness) หมายถึง สภาพของบุคคลที่จะเรียนรู้บทเรียนได้อย่างบังเกิดผล ซึ่งตามความพร้อมนี้หมายถึงความพร้อมของวุฒิภาวะทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาการเรียนรู้ที่เด็กมีความพร้อม เด็กมีความสนใจกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และสามารถนำประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ได้ ย่อมทำให้การเรียนรู้นั้นบังเกิด

การฝึกฝน (Practice) บทเรียนที่ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนหรือฝึกหัดบ่อย ๆ จะช่วยให้เกิดความเคยชินต่อสถานการณ์ เกิดทักษะ สามารถนำไปปรับปรุงในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

การจัดกระบวนการเรียนการสอน

การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ดี มีขั้นตอนอย่างเหมาะสม จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและสมบูรณ์ควรมีลักษณะดังนี้ (1) การสอนแบบบรรยาย ควรใช้น้อยที่สุด พยายามให้นักเรียนได้แสดงออกโดยปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้มาก (2) ควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด และตัดสินใจด้วยตนเองให้มาก ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะเท่านั้น (3) ใช้วิธีช่วยส่งเสริมให้เด็กได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาใกล้ ๆ ตัวนักเรียน (4) ให้นักเรียนได้เรียนตามความถนัด และความสนใจของเขาให้มากที่สุด (5) การสาธิตและการทดลอง ควรสนับสนุนให้นักเรียนวางแผนปฏิบัติกันเอง ครูเป็นผู้ช่วยเหลือชี้แนวทางเท่านั้น (6) ครูควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียน โดยการอภิปราย ค้นคว้าทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน (7) ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีความสุข

การเรียนรู้ที่มีความสุข เป็นสภาพของการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีอิสระ ยอมรับความแตกต่างของบุคคล มีหลากหลายในวิธีการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จ และได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ซึ่งมีแนวทางสำคัญคือบทเรียนต้องเป็นเรื่องใกล้ตัว มีความหมาย มีประโยชน์ กิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีความหลากหลายสื่อการเรียนต้องน่าสนใจ การประเมินผลมุ่งเน้นตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนต้องแสดงออกอย่างนุ่มนวล เป็นมิตร มี

เมตตา ออบอุ้ม เข้าใจและยอมรับกันและกัน ให้กำลังใจ และเกื้อกูลกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ , 2543: 31-32) พระธรรมปิฎก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 7 อ้างอิงจาก พระธรรมปิฎก, 2540) ได้กล่าวว่า ความสุขกับการศึกษาที่ถูกต้อง เป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้คน มีความสุข การศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ซึ่งตรงกับ ผลการวิจัยที่ว่า “สมองมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้ สูงสุด เมื่อผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขในสมองจะมีการ หลั่งสารเคมีที่ทำให้เกิดความสุขและจะไปเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น” (ตันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และคนอื่น ๆ, 2544) และสุรพงศ์ อัมพวงษ์ (2544: 24) กล่าวว่า คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงหรือมีทักษะ ทางอารมณ์ที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดี จะเป็นคน ที่สามารถ รับรู้ เข้าใจและจัดการกับความรู้สึกของ ตนเองได้ดี รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น จึงมักจะ ประสบความสำเร็จ มีความพึงพอใจในชีวิตสามารถ สร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ออกมาได้เสมอ ดังนั้น ถ้าได้ ร่วมกันพัฒนาศักยภาพสมองของเด็กไทยให้เรียนรู้อย่าง เต็มประสิทธิภาพ เด็กไทยจะเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่มี คุณภาพและมีความสมบูรณ์พร้อม เป็นคนดี คนเก่ง ที่มี ความสุขและมีความใฝ่รู้ ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 “การจัดการศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกายและ จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 5)

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการ เรียนรู้อย่างมีความสุข สรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนจะเรียนได้ อย่างมีความสุขได้นั้น ครูจะต้องสร้างความรัก ความ ศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความสนใจต่อการเรียน เห็นคุณค่าของการเรียน และ จะต้องให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง รู้จักตัวเอง นอกจากนี้ครู จะต้องเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน และจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนแบบหลากหลาย สนุกสนาน เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม จัด บรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนเอง ซึ่งจะ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน รักโรงเรียน รัก ครู รักเพื่อนในโรงเรียน อยากมาโรงเรียน อยากเข้าร่วม กิจกรรมการเรียน อยากเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้าง หลักสูตรที่โรงเรียนหรือชุมชนจัดขึ้น (ดิเรก พรสีมา, 2543: 38)

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาบางกอก ศูนย์เทคโนโลยีศรีราชา ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 200 คน โดยแบ่งเป็น นักศึกษา สาขาวิชาบัญชี จำนวน 66 คน สาขาวิชา การตลาด จำนวน 26 คน สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 41 คน และสาขาโลจิสติกส์ จำนวน 67 คน โดย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็น แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจัยในการสอนที่

สัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยี
ศรียาชา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของ
นักศึกษาศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก –
เทคโนโลยีศรียาชา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ/สาขา มี
ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็น
แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) เกี่ยวกับสภาพปัจจัยในการสอนด้านต่าง ๆ ที่
เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน ประกอบด้วยปัจจัยด้านอาจารย์
ด้านกระบวนการเรียนการสอน และ ด้านสิ่งสนับสนุน
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) เกี่ยวกับความคิดเห็น เรื่องการเรียนรู้
อย่างมีความสุข

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาหลักวิชาการ ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้
อย่างมีความสุข จากเอกสารวารสารต่าง ๆ และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบเนื้อหาในการเขียนข้อ
คำถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไข แล้ว
ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content
Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการ
วิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็น 0.750 และหาค่า
อำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้ t - test ผลปรากฏ
ว่าแบบสอบถามมีอำนาจจำแนกข้อโดยมีค่าอำนาจ
จำแนก t อยู่ระหว่าง 2.075 – 6.508

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ
1. การแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการแจก
แบบสอบถามแก่นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และวิธีการ
ตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาได้ทราบ โดยศูนย์
การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรียา
ชา มีการเปิดการเรียนการสอนทั้งหมด 3 Block ซึ่ง
ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาทั้ง 3 Block2.
หลังจากเก็บแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำ
แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง
สมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มา
ตรวจสอบฉบับที่สมบูรณ์แล้วมาตรวจให้คะแนน
นำคะแนนที่ได้ ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง
คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) นำมา
วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ข้อมูล
เกี่ยวกับปัจจัยในการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมี
ความสุข ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วเสนอเป็นตารางประกอบ ความเรียงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่า t -test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่า F - test สำหรับคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างในเชิงสถิติจะทำการทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของ Fisher's Least Significant Difference (LSD)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สภาพปัจจัยในการสอนด้านต่าง ๆ ที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันโดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจัยในการสอนด้านอาจารย์ ที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ อาจารย์ต้องตรงต่อเวลา อาจารย์มีบุคลิกภาพดีและแต่งกายเหมาะสม มีอารมณ์ดีและยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ

สภาพปัจจัยในการสอนด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอและมีสภาพพร้อมใช้งาน มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและพร้อมใช้งาน และมีทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา

สภาพปัจจัยในการสอนด้านสิ่งสนับสนุน พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ วิทยาลัยจัดแหล่งศึกษาให้ความรู้แก่นักเรียน ทำให้วิทยาลัยมีแหล่งความรู้เรื่องนั้น ๆ โดยตรง สร้างความสนใจและอยากเรียนให้นักศึกษามากยิ่งขึ้น มีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอและมีสภาพพร้อมใช้งาน และ จำนวนนักศึกษาต่อห้องมีความพอดีไม่เกิดความแออัดทำให้เบื่อหน่ายในการเรียน กับมี

กฎระเบียบเป็นแบบแผนที่ดีเพราะช่วยให้นักศึกษามีระเบียบมากขึ้น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเรื่องการเรียนรู้ที่มีความสุขโดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ นักศึกษาได้รู้ถึงประโยชน์ของการเรียนทำให้อยากเรียนรู้และอยากได้ประโยชน์จากการเรียน นักศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และ นักศึกษามีจุดมุ่งหมายของตนเอง ทำให้รู้ว่าเรียนไปเพื่ออะไรส่งผลให้สนใจเรียนและอยากเรียน

ผลเปรียบเทียบการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก - เทคโนโลยีศรีราชา จำแนกตามคณะ/สาขา พบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุขแตกต่างกัน โดยนักศึกษาศาขาวิชาการบัญชีมีความคิดเห็นเรื่องเรียนอย่างมีความสุขแตกต่างจากนักศึกษาศาขากการตลาดและนักศึกษาศาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์นักศึกษาสาขาวิชาการตลาดมีความคิดเห็นเรื่องเรียนอย่างมีความสุขแตกต่างจากนักศึกษาศาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและนักศึกษาศาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ และนักศึกษาศาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีความคิดเห็นเรื่องเรียนอย่างมีความสุขแตกต่างจากนักศึกษาศาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์

อภิปราย

จากผลการวิจัย การศึกษาสภาพปัจจัยในการสอนที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุข ของนักศึกษาศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก - เทคโนโลยีศรีราชา มีการอภิปรายผลดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจัยในการสอนด้านต่าง ๆ ที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยที่ สภาพปัจจัยในการสอนด้านต่าง ๆ ที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันด้านอาจารย์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสิ่งสนับสนุน และด้านกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของสิรินดา วรธนะวิภาดา ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการวิจัยสรุปได้ว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจในบุคลิกลักษณะที่ดีเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์อยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษามีความพึงพอใจในการให้ความร่วมมือของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริการศึกษานักศึกษามีความพึงพอใจเวลาการเปิดบริการของห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับแสงสว่างภายในห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (สิรินดา วรธนะวิภาดา, 2540)

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเรื่องการเรียนรู้ที่มีความสุขโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการเปิดสอนที่ศูนย์เทคโนโลยีศรียาชา มีนักศึกษาจำนวนไม่มาก จึงทำให้การบริการในด้านต่าง ๆ รวมถึงการเอาใจใส่ของอาจารย์ผู้สอนทั่วไปถึงสำหรับนักศึกษาทุกคน สอดคล้องกับบุญรัตน์ อินทรสมพันธ์ ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนต่อพฤติกรรมการสอน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนว่า ถ้ามนุษย์ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนพอใจก็จะมีความสุข และประสบผลสำเร็จ เกิดผล

ของการเรียนเป็นที่น่าพอใจ (บุญรัตน์ อินทรสมพันธ์, 2542: 13)

ผลเปรียบเทียบการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาศูนย์การศึกษา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก – เทคโนโลยีศรียาชา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และ คณะ / สาขา ต่างกันมีการเรียนรู้อย่างมีความสุขแตกต่างกัน และ ผลเปรียบเทียบนักศึกษามีอายุแตกต่างกัน พบว่า การเรียนรู้มีความสุขไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เทื่อน ทองแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างคือ ด้านความพร้อมของผู้เรียนเกี่ยวกับวุฒิภาวะ อารมณ์ประสบการณ์เดิม และระดับสติปัญญา ด้านการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีความเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนหรือปฏิบัติ และเนื้อหาวิชาจะต้องมีคุณค่า ด้านตัวครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิภาพดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจ และด้านการจัดบรรยากาศในห้องเรียนควรจัดให้น่าเรียน เป็นระเบียบ สะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทสะดวก (เทื่อน ทองแก้ว, 2540: 8) ซึ่งสอดคล้องกับอารมณ์ ใจเที่ยง ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น ผู้เรียน จะต้องมีความพร้อม ประสบการณ์เดิม อายุ แรงจูงใจ ระดับสติปัญญา อารมณ์ สภาพร่างกาย อีกทั้งด้านบทเรียน วิธีการจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมทางการเรียน (อารมณ์ ใจเที่ยง, 2537: 15-17)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- ดิเรก พรสีมา. (2543). *ปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างไร*. กรุงเทพฯ: ส.รุ่งทิพย์ ออฟเซ็ท.
- เทือน ทองแก้ว. (2540). “ปัจจัยที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี,” *สารพัฒนาหลักสูตร*. 16(129): 8. (เมษายน-มิถุนายน).
- วีระ พลอยครบุรี. (2543). “ประเด็นการปฏิรูปการเรียนรู้.” ใน *ปฏิรูปการศึกษาแนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. ไพฑูรย์ สินลารัตน์, บรรณาธิการ. หน้า 85. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2542). *สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. (2541). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ก้าวสู่สหัสวรรษใหม่เด็กไทยเรียนรู้อย่างมีความสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุชา จันทรเอม. (2533). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุณีย์ ชีรดากร. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2542). *การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรพงศ์ อัมพวันวงษ์. (2544). “รู้จักความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)??,” *เคล็ดลับ*. หน้า 24. (24 มิถุนายน).
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Hilgard, Earnest R. & Bower, Gordon H. (1975). *Theories of learning*. New York: Prentice-Hall.

Name: Dr. Chalermwit Chimtragoon
Address: 93/97 Moo 3 Tambon Buengyitho Umphur Thunyaburi
Pathumtani 12130 Thailand
Education: Doctor of Educational Administration and Leadership (Ph.D.)
Saint John's University
Work: Instructor Course Curriculum in The Master Education in Administration
Program, Graduate School, Rajapark Institute.